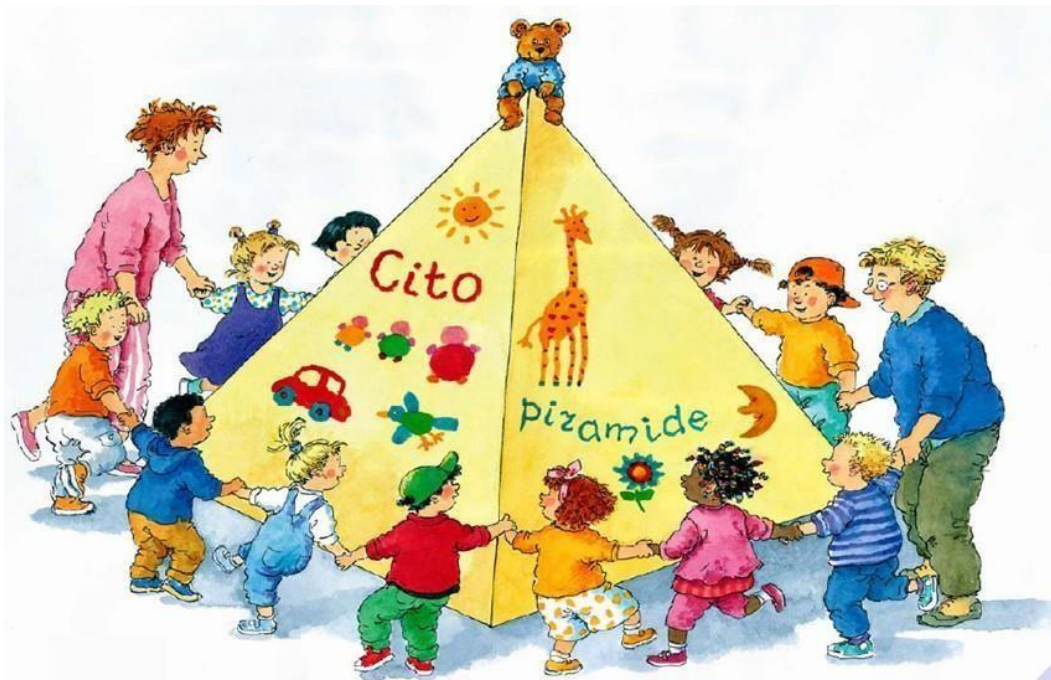

Voorschoolse educatie

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Voorwoord	3
1. Visie	4
2. Werkwijze	4
3. Methode Piramide	4
4. Kind volgsysteem	7
5. Ouderbetrokkenheid	7
6. Peuters met VVE indicatie	8
7. Extra ondersteuning aan peuters met VVE indicatie i.v.m. (taal)ontwikkeling	8
8. VE Coach	9
9. Klaar voor de basisschool	9

Voorwoord

Met het aanbieden van voorschoolse educatie aan elke peuter hopen we een mooie bijdrage te kunnen leveren aan de algehele ontwikkeling van het kind en zorgen daardoor voor een goed start op de basisschool. We vormen samen met basisschool een mooie doorgaande ontwikkel(leer)lijn.

Dat willen we voor elke peuter in Oldenzaal en daarom bieden wij de voorschoolse educatie aan op elke locatie van Kinderdagverblijf Kiekeboe en zijn de pedagogisch medewerksters gecertificeerd (of in opleiding) voor VVE aan doelgroepkinderen.

Voor hen verzorgen wij het aanbod van 960 uur in 1,5 jaar.

Kinderen kunnen in hun eigen omgeving en buurt naar de peuteropvang met vriendjes en vriendinnetjes. En blijven daardoor in hun vertrouwde omgeving. De basis om lekker te kunnen spelen en te ontwikkelen.

Peuteropvang Speelboom Weerselosestraat 89 Oldenzaal

Peuteropvang Speelbos Oosterikweg 1 Oldenzaal

Peuteropvang Speelkasteel Berkstraat 91 Oldenzaal

Peuteropvang Speellinde Zandhorstlaan 99-101 Oldenzaal

Peuteropvang Speelweide Vondellaan 4 Oldenzaal

1. Visie

Onze doelstelling is het creëren van optimale ontwikkelingskansen voor elke peuter.

Het ontwikkelen van talenten en het geluk van het kind staan daarbij centraal.

Ieder kind is immers uniek, van nature nieuwsgierig en ontwikkelt zich in een eigen tempo.

Door het aanbieden van veelzijdige en passende speelmogelijkheden kan het kind zich ontplooiën tot een zelfstandige en creatieve persoonlijkheid met een positief zelfbeeld. Spelenderwijs leert het zich te ontwikkelen en ontdekt de wereld om hem heen. De pedagogisch medewerkers stimuleren en begeleiden dit proces. Elk kind wordt gerespecteerd zoals het is.

2. Werkwijze

Peuters leren vanuit beleving. Eerst doen en voelen hoe het is en dan begrijpen. We behandelen gedurende de 2 peuterjaren (2-4 jaar) 8 projecten met verschillende thema's. We maken hierbij gebruik van de VVE methode **piramide**. Deze VVE-methode ondersteunt en versterkt onze manier van werken.

We zorgen natuurlijk ook voor een rijke speel/leeromgeving. Deze bestaat uit verschillende hoeken, zoals bv. een huishoek, bouwhoek en een ontdekhoek in de groepsruimte en uitdagende speelmogelijkheden in de buitenruimte. Voor elk project hebben we zelf een themamap samengesteld aan de hand van de gekozen thema's met daarin suggesties voor boeken, liedjes en andere materialen. Zodat de pedagogisch medewerkers daar elk moment gebruik van kunnen maken.

Er wordt gewerkt met groepen met maximaal 16 peuters in de leeftijd van 2-3 jaar, 3-4 jaar en 2-4 jaar. Een peutergroep wordt begeleid door 1 of 2 vaste pedagogisch medewerkers. Per 8 peuters is er 1 pedagogisch medewerkster, bij 9 of meer peuters zijn er 2 pedagogisch medewerkers op de groep werkzaam. De pedagogisch medewerkers van de peutergroepen hebben de VVE opleiding gevolgd en zijn VVE gecertificeerd of ze zijn in opleiding en bezig het certificaat te behalen. Er is altijd één pedagogisch medewerkster op de VVE groep ingepland met een VVE certificaat. De 2e pedagogisch medewerkster mag in opleiding zijn. De pedagogisch medewerkers van de peuters zijn allen in het bezit van 3 F certificaat voor mondelinge taalvaardigheid en lezen. Ze passen met veel enthousiasme de geleerde ideeën toe en volgen jaarlijks een opfriscursus om hun vaardigheden up to date te houden. In het opleidingsplan en VVE opleidingsplan voor de pedagogisch medewerkers wordt beschreven op welke wijze kennis en vaardigheden worden onderhouden. Het opleidingsplan wordt jaarlijks geëvalueerd en bijgesteld.

De pedagogisch coach begeleidt hen in het uitvoeren van de methode en geeft adviezen, helpt met opstellen van behandelplannen en evalueert jaarlijks aanvullende onderwerpen en stelt de groepsplannen en het jaarplan bij.

3. Methode Piramide

In deze methode komen acht ontwikkelingsgebieden aan bod

- persoonlijkheid- en sociaal-emotionele ontwikkeling
- motorische ontwikkeling
- taalontwikkeling
- kunstzinnige en beeldende ontwikkeling
- muzikale ontwikkeling

- ontwikkeling waarneming
- denkontwikkeling
- oriëntatie op ruimte en tijd

Elk ontwikkelingsgebied komt terug in de stimulerende speel/leeromgeving.

Om te zorgen dat ieder kind zich optimaal kan ontwikkelen wordt er in de groep gezorgd voor een gemoedelijke sfeer, waarbinnen de peuter zich prettig, veilig en vertrouwd voelt.

De peuters worden op een veilige manier en in een prettige sfeer wegwijs gemaakt in de rituelen en regels van de groep. Ze leren zelfredzaam te worden en om zelfstandig activiteiten uit te voeren zowel individueel als in de groep. Per seizoen komen, aan de hand van acht aansprekende thema's/projecten, alle ontwikkelingsgebieden aan bod.

De peuters worden ondersteund en gevolgd in hun ontwikkeling door de pedagogisch medewerksters. Zodat er een mooie doorgaande ontwikkelingslijn kan ontstaan met de overgang naar de basisschool.

De observatie verslagen worden met de ouders besproken. Blijkt er uit de observatiegegevens dat de peuter op bepaalde onderdelen extra ondersteuning nodig heeft, dan wordt het plan van aanpak met de ouders besproken. Bij een peuter, die ver vooruit is in de ontwikkeling, wordt er gekeken naar meer uitdaging voor de peuter. De pedagogisch medewerksters bespreken met de ouders wat ze gaan doen en op welke manier de ouders thuis met hun peuters ermee aan het werk kunnen gaan.

De pedagogisch medewerkster vraagt met de overgang naar de basisschool toestemming aan de ouder om het overdrachtsformulier "peuter naar kleuter" naar de IB-er van de basisscholen te mogen mailen. Bij doelgroep- en zorgkinderen is dit een zogenaamde warme overdracht, dat wil zeggen een persoonlijk gesprek met de IB-er of leerkracht van school, natuurlijk altijd met toestemming van de ouder.

- **Persoonlijkheid- en sociaal-emotionele ontwikkeling**

Het kinderdagverblijf biedt een veilige, vertrouwde ruimte, kindvriendelijk met open, lage kasten, een poppenhoek, veilig spelmateriaal en vertrouwde hoeken waar ze naar hartenlust kunnen experimenteren en uitproberen. Kinderen worden gestimuleerd aan activiteiten mee te doen, maar krijgen ook de ruimte om zich te richten op zelfgekozen bezigheden en interesses.

In de taalhoek kan een kind bijvoorbeeld lezen of voorgelezen worden. In de 'natte hoek' kan bijvoorbeeld de zelfstandigheid en zelfredzaamheid worden gestimuleerd door ze hun eigen spullen te laten schoonmaken en te laten opruimen. In de huishoek kunnen verschillende rollen, bijvoorbeeld vader of moeder, worden gespeeld.

De sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen is sterk afhankelijk van de ervaringen die het kind opdoet in zijn jonge leven. De pedagogisch medewerkster onderkent en herkent de emoties van een kind en volgt de sociaal-emotionele ontwikkeling.

Een goede interactie tussen kinderen onderling en kinderen en pedagogisch medewerksters wordt gestimuleerd. Het is belangrijk dat een peuter zijn emoties durft te uiten. Ze worden dan ook aangemoedigd om mee te lachen, te zingen, vrolijk te zijn of te huilen bij verdriet of pijn en om boos te zijn op een sociaal aanvaardbare manier. Het kinderdagverblijf is een veilige omgeving waar een kind leert hoe het met zijn gevoelens en die van anderen om moet gaan. Door ondersteuning en interventie van de pedagogisch medewerksters leert de peuter sociale vaardigheden.

De sociale ontwikkeling wordt door ons dan ook spelenderwijs gestimuleerd. Op deze manier wordt peuters geleerd om te gaan met wat wel en niet mag en wel of niet kan. Ze leren delen en samen spelen en voor het eigen belang op te komen. Peuters worden aangemoedigd vriendjes te maken en elkaar te helpen.

- **Motorische ontwikkeling**

Grove motoriek

In de peuterperiode wordt een groot aantal motorische vaardigheden geleerd, de zogenaamde fundamentele motorische vaardigheden. Wanneer we kijken naar het bewegen van peuters, valt direct op dat de kinderen heel actief zijn. Door in de activiteiten verschillende bewegingsthema's aan te bieden, krijgen peuters vol op kans zichvaardigheden als rennen, klimmen, dansen eigen te maken. Drie factoren zijn hierbij van invloed:

- de materialen
- de andere kinderen waarmee het kind kan spelen
- de pedagogisch medewerkster die het spel van een kind kan stimuleren en verrijken.

Fijne motoriek

De fijne motoriek speelt in de peutergroep een rol, maar heeft een minder groot accent dan in bijvoorbeeld een kleutergroep. De fijne motoriek kan worden ontwikkeld door bijvoorbeeld te tekenen, te knippen, kralenplanken te leggen enz.

- **Kunstzinnige en beeldende ontwikkeling**

Fantasie en werkelijkheid worden door een kind nog vaak verward. Juist in zijn fantasiespel kan een kind zijn angsten overwinnen en verwerken. Peuters moeten zich vrij voelen om te experimenteren met de wereld om hen heen, met dingen, met mensen, met taal. Het is belangrijk dat zij hun gevoelens kunnen uiten, verwerken en hier plezier aan beleven. De pedagogisch medewerkers stimuleren dit door een kind veel bezig te laten zijn, materialen aan te bieden, het de ruimte te geven, kennis te laten maken met verschillende materialen en de mogelijkheden daarvan te laten ontdekken. Kinderen zijn van nature nieuwsgierig en proberen graag dingen uit. Onze basis is 'luisteren' naar de kinderen en ingaan op wat zij aangeven, door te helpen een zelf uitgekozen activiteit uit te voeren of uit te breiden. Bijvoorbeeld door rollenspel. De creatieve ontwikkeling wordt gestimuleerd door fantasiespelletjes, vertellen en zingen. Dit raakt de belevingswereld van het kind en kan een uitlaatklep zijn om zijn creatieve ontwikkeling te reguleren en te doseren. De beeldende ontwikkeling van peuters wordt gestimuleerd in de kunsthoek, waar boetseren, schilderen, knippen, plakken e.d. wordt aangeboden.

- **Muzikale ontwikkeling**

Muzikale activiteiten vinden vaak plaats tijdens groepsexploraties. Spelen met muziek wordt op verschillende plaatsen in de groep of hal gedaan. Dansen en bewegen op de maat van de muziek wordt soms ook buiten gedaan. Er wordt de hele dag door gezongen bij bv. het opruimen, het aan tafel gaan en het naar buiten gaan.

- **Ontwikkeling van waarneming**

De ontwikkeling van waarneming met behulp van de vijf zintuigen geeft kinderen de kans om veelzijdig informatie te verwerven over de omgeving. Dat gebeurt door de 'dichtbij' zintuigen voelen, proeven en ruiken en door de 'veraf' zintuigen horen en zien. De zintuigen ontwikkelen zich snel. De ontdekhoek wordt steeds wisselend ingericht met verschillende materialen die gebruikt worden in de praktijk. Zo leren kinderen het verschil te zien, te voelen en te ruiken.

- **Taalontwikkeling en voorbereiding op het lezen**

In het kinderdagverblijf wordt de taalontwikkeling gestimuleerd door bijvoorbeeld voorlezen, taalspelletjes, zingen, dichten, kringgesprekken etc. De pedagogisch medewerkers benoemen duidelijk en in korte zinnen met eenvoudige woorden wat ze doen. De peuter wordt geleerd goede zinnen te maken en de woordenschat wordt gestimuleerd door het juiste woord aan te reiken. Voorop staat dat peuters durven te praten en niet bang zijn om fouten te maken.

- **Denk ontwikkeling en voorbereiding op het rekenen**

In de cognitieve ontwikkeling spelen handelen en taal een sterke rol. Het ordenen van de wereld is één van de belangrijkste facetten van de denk ontwikkeling. Het kind leert dat de ruimte en de materialen op verschillende manieren kunnen worden bekeken. Later leren kinderen rangschikken naar kenmerken zoals grootte, kleur en vorm. Ook is het bedenken van oplossingen voor problemen een belangrijk onderdeel van de denk ontwikkeling van peuters.

- **Oriëntatie op ruimte en tijd**

Ruimte

De groep is logisch geordend en is overzichtelijk ingericht. De omgeving is voorspelbaar en vervolgens hanteerbaar voor de peuter. Hij of zij leert zich letterlijk oriënteren, er wordt gebruikgemaakt van objecten die een vaste, logische, plaats hebben.

Tijd

Tijd is een weinig tastbaar of zichtbaar gegeven. Oriënteren in de tijd wordt gekoppeld aan gebeurtenissen of situaties, bijvoorbeeld aan de jaargetijden. De tijd van het jaar wordt in de groep zichtbaar gemaakt door de aankleding van de groepsruimte. En in de groep hangen dagritmekaarten. Hierop wordt de volgorde aangegeven van de gebeurtenissen van het dagdeel.

De hierboven genoemde ontwikkelingsgebieden staan niet los van elkaar. Ze beïnvloeden elkaar voortdurend en zijn onderdelen van de totale ontwikkeling. De totale ontwikkeling is heel belangrijk voor het zelfbeeld dat het kind opbouwt, voor de kracht met welke hij of zij later in het leven zal staan. Door onze manier van stimuleren bevorderen we het opbouwen van een positief zelfbeeld. We bieden daarom ook voorschoolse educatie aan die aansluit bij de belevingswereld van de kinderen.

4. Kind volgsysteem

We houden de ontwikkeling van de kinderen bij met het kind volgsysteem "Kijk". "Kijk" is een doordacht observatiesysteem dat de brede ontwikkeling volgt van de kinderen. Zo observeren de pedagogisch medewerkers regelmatig de kinderen in verschillende situaties en signaleren of het kind meer begeleiding of juist meer uitdaging nodig heeft. Ze stimuleren de kinderen door het aanbieden van bijvoorbeeld extra taal, of juist door verdieping in de thema's aan te bieden, zodat ze meer uitdaging ervaren. Samen met de pedagogisch coach wordt hiervoor een plan gemaakt. Zo is elk kind, als het 4 jaar is geworden, helemaal klaar voor de basisschool op geheel eigen wijze. Een aantal basisscholen in de gemeente Oldenzaal hanteren hetzelfde observatiesysteem "Kijk". De observaties in "Kijk" kunnen ook heel goed worden ingelezen in andere observatiesystemen omdat ze gebaseerd zijn op de SLO (Stichting Leerplan Ontwikkeling) doelen. De doorgaande leerlijn van voorschool naar vroegschool is op deze manier gewaarborgd.

5. Ouderbetrokkenheid

In het ouderportaal kunnen de ouders de ouderbrief downloaden waarin het thema staat wat in de peutergroepen wordt gedaan. In die ouderbrief staan tips voor de ouders om met hun kind ook thuis het thema aandacht te geven. Bovendien vinden de ouders informatie op de website over de verschillende projecten en het actuele thema en kunnen ze de liedjes aanklikken om die samen met het kind thuis ook te zingen. Met boekstart en de voorleesexpres benaderen we ouders over het belang van voorlezen aan peuters voor de taalontwikkeling. We laten zien welke boeken geschikt zijn voor de leeftijd en vertellen ouders dat ze lid kunnen worden van de bibliotheek zodat zij ook zelf de leuke verhaaltjes kunnen voorlezen aan hun kinderen en zo de taalontwikkeling kunnen stimuleren. Ook de voorleesexpres, waarbij vrijwilligers van de bibliotheek de kinderen thuis komen voorlezen omdat ze gestimuleerd moeten worden in hun taalontwikkeling, wordt aan ouders aangeboden als

we denken dat het kind extra gestimuleerd moet worden in de taalontwikkeling. De ouder wordt daardoor direct gestimuleerd in het voorlezen.

We organiseren 2 keer in het jaar een inloopochtend voor ouders waarin zij kunnen zien en ervaren hoe en op welke manier we de kinderen stimuleren in hun ontwikkeling. Ook stimuleren we ouders om deel te nemen aan thema bijeenkomsten van "Loes". Door dit te organiseren in ons eigen kinderdagverblijf, met thema's die de ouders aanspreken.

We schrijven regelmatig in de mappen van de kinderen. In de opeenvolging van de verschillende stukjes en kunstwerkjes krijgen wij en de ouders ook een goed en tastbaar beeld van de ontwikkeling. De mentor van het kind bespreekt de ontwikkeling van het kind met de ouders op de jaarlijkse ouderavonden, in geplande gesprekken en tijdens de uitgebreide dagelijkse overdracht. Wanneer de kinderen vier jaar zijn vullen we een overdracht formulier in: "Van peuter naar kleuter", dat we met toestemming van ouders digitaal rechtstreeks naar de basisschool versturen.

6. Peuters met VVE indicatie

De peuters met VVE indicatie wordt in 1,5 jaar tijd 960 uur voorschoolse educatie aangeboden in een vaste peutergroep. Deze extra opvang vindt plaats op 4 dagdelen van 4 uur tijdens schoolweken.

De dagen en opvang tijden zijn voor het Speelkasteel, Spielboom en Spielweide op maandag, dinsdag, woensdag, donderdag en vrijdag ochtend van 8:15 uur - 12:15 uur .

Voor de Speellinde is dit op maandag, dinsdag, woensdag, donderdagochtend van 8:15-12:15 uur. En voor het Speelbos is dit op maandag, dinsdag, woensdag, donderdag en vrijdagochtend van 8:15-12:15 uur.

Voor de locatie het Speelkasteel is dit in de groep de Bij 2- 3 jaar en de groep de Merel 3-4 jaar. Voor de Spielboom is dit in groep het Duinroosje 2-3 jaar en groep het Bosuiltje 3-4 jaar. Voor de Spielweide is dit in de groep Lavendel 2-3 jaar en groep de Nachtegaal 3-4-jaar en groep de Goudvink 3-4 jaar. Voor de locatie de Speellinde is dit in de groep van de Speellinde 2-4 jaar. Voor de locatie het Speelbos is dit de peutergroep het Speelbos 2-4 jaar. De eventuele (taal)ontwikkeling achterstand kan daardoor worden ingelopen. De (taal)ontwikkeling kun je in de voorschool het beste stimuleren omdat kinderen er dan voor open staan.

7. Extra ondersteuning aan peuters met VVE indicatie i.v.m. (taal)ontwikkeling

Onze ervaren en opgeleide pedagogisch medewerkers werken regelmatig in kleine groepjes, zodat ze de kinderen veel individuele aandacht kunnen geven en kunnen oefenen met bijvoorbeeld nieuwe woorden die bij het thema ter sprake komen. Met name voor kinderen die wat extra ondersteuning nodig hebben is dit fijn, omdat ze zo de woorden kunnen herkennen en een kans krijgen om deze te herhalen tijdens de groepsactiviteit. Zo zijn we ook in staat om de kinderen die een verwijzing voor VVE hebben gekregen vanuit JGZ extra aandacht te geven op het ontwikkelingsgebied waarin ze extra gestimuleerd moeten worden. Binnen onze organisatie heeft de **VE coach** een duidelijke taak waarin zij zorgt een constante kwaliteit wat betreft de inzet van VVE. Hieronder beschreven.

8 . De VE coach

De VE coach is een wettelijk vereiste in de uitvoering van VVE. Hiervoor wordt sinds 1 januari 2022 een HBO geschoolde pedagogisch coach/beleidsmedewerker ingezet. Dit is minimaal 10 uur per doelgroepkind dat voor de locatie wordt ingezet. Dit wordt afgeleid van het aantal doelgroepkinderen per 1 januari van het jaar.

De VE coach zorgt ervoor dat de kwaliteit van het aanbod VVE voor het kind met VVE indicatie door middel van coaching op de werkvloer en het versterken van de uitvoering van het werken met het VVE programma wordt geoptimaliseerd.

De VE coach zorgt verder voor het versterken van de doorgaande lijn van voor naar vroeg school en monitort de opbrengsten van de VVE en vertaalt dit naar voorstellen voor te ondernemen acties voor een plan van aanpak.

Zij draagt ook bij en is mede verantwoordelijk voor het verbeteren en ontwikkelen van de kwaliteit in het VVE aanbod op wijk niveau. Daarvoor onderhoudt zij contacten met scholen en gemeente.

9. Klaar voor de basisschool

De voorschoolse educatie biedt een prima voorbereiding op school. In de vroeg-school werken de leerkrachten ook met projecten en met speel/leerhoeken. In het kinderdagverblijf ligt de nadruk vooral op het spelenderwijs leren. We vormen daardoor een mooie doorgaande ontwikkel(leer) lijn met de scholen. Het contact van de leerkrachten van de basisschool en de pedagogisch medewerksters is erg goed. Ze weten elkaar te vinden als er bijvoorbeeld een warme overdracht moet plaatsvinden. Daarnaast zijn er ook wijkgerichte overleggen waarbij onze pedagogisch medewerksters met de scholen en andere bij de school of kinderdagverblijf betrokken hulpverleners overleg en contact kunnen hebben. Ook op beleidsniveau is er overleg met de gemeente, scholen, kinderdagverblijf en JGZ zodat we kunnen afstemmen met elkaar wat nodig is voor de mooie doorgaande leerlijn.